

Aksjehandelskreditt produktinformasjon

For å få tilbud om aksjehandelskreditt er det viktig at du har god forståelse for produktet, herunder hvordan handler gjennomføres, kravene til sikkerhet som kreves og risikoen forbundet med lånefinansiert verdipapirhandel. Aksjehandelskreditt kan innvilges til både bedriftskunder og privatkunder. Informasjonen under er av kommunikasjonshensyn stilet til privatpersoner, men forståelse av produktet er viktig også for bedriftskunder og personer som handler på dets vegne. Informasjonen i dette dokumentet er utelukkende produktinformasjon og må ikke oppfattes som investeringsråd eller investeringsforslag. Du bes ta kontakt med banken dersom du ønsker mer informasjon eller søke om aksjehandelskreditt.

Hva er Aksjehandelskreditt?

Aksjehandelskreditt er et lån. Kreditten trekkes av en bevilget låneramme og kan benyttes til å kjøpe aksjer og enkelte andre verdipapirer. Som sikkerhet for benyttet kreditt stilles verdipapirer som er kjøpt. Slik lånefinansiering kalles gearing.

Lånefinansiering av kjøp av finansielle instrumenter er forbundet med risiko. Hele eller deler av investert beløp kan gå tapt som følge av kurssvingninger. Du påtar deg videre en større risiko ved *lånefinansiering* av handelen, siden du vil hefte for den kreditt som er benyttet av lånerammen uavhengig av avkastningen på investeringene. Avkastningen på kjøpte finansielle instrumenter (både eventuell verdistigning, pluss eventuelle utbytter) må overstige kostnadene med å ha og opprettholde kreditten for samlet å gi positiv avkastning.

Du starter med egenkapital i form av en eksisterende portefølje eller kontanter, for så å låne penger for å utvide din portefølje. Din portefølje stilles som sikkerhet for kreditten.

Ved å lånefinansiere hele eller deler av porteføljen blir du i stand til å:

- kjøpe flere aksjer
- investere i et større utvalg av selskaper eller sektorer
- motta økte selskapsutbytter på bakgrunn av at du eier flere aksjer i selskaper
- oppnå økt kursgevinst

Tanken er at dine investeringer over tid vil øke mer i verdi enn det finansieringen koster deg. Du betaler tilbake lån inklusive renter, mens eventuell kursgevinst og utbytter du har mottatt i mellomtiden er ditt.

Akseptert sikkerhet er et utvalg av noterte verdipapirer på Oslo Børs. Se liste over belåningssetser på nordea.no/aksjer

Fordelene med å lånefinansiere kjøp av verdipapirer

Fleksibilitet	Aksjehandelskreditt kan skreddersys etter ditt behov. Du kan: <ul style="list-style-type: none">• investere i forskjellige typer verdipapirer• øke eller redusere gearing• øke din kreditt slik at den passer dine behov når porteføljen vokser
Likviditet	Du kan selge din portefølje relativt raskt hvis du skulle trenge kontanter, fordi de fleste verdipapirer som gir belåningsprosent normalt blir handlet i løpet av en handelsdag på Oslo Børs.
Utnyttelse av egenkapitalen	Hvis du starter med egenkapital i form av kontanter og bygger opp en finansiert portefølje, kan du etter hvert søke om å få økt kredittrammen.

Produktegenskaper, nøkkelbegreper og forklaringer

Låneramme

Innvilget låneramme er et øvre tak på hvor mye du kan låne. Du bestemmer selv hvor stor låneramme du ønsker å søke om, men minimum låneramme Nordea innvilger er 100.000 kroner.

Når din låneramme er innvilget, kan du trekke opp kreditt innenfor denne rammen så mye eller lite som du ønsker (innenfor din porteføljes belåningsverdi). Trekket på kreditten begynner først når et kjøp krever mer penger enn det du har på din konto. Fra dette tidspunkt påløper det også kostnader ved å benytte kreditten. Dersom du ikke benytter kreditten vil det ikke påløpe kredittkostnader.

Før du kan trekke på kreditten, må du ha tilstrekkelig egenkapital, enten i form av kontanter eller verdipapirer med belåningsssats.

Det må kontinuerlig være samsvar mellom beløpet som er trukket på pantsatt bankkonto og de pantsatte verdipapirenes belåningsverdier.

Porteføljekrav

Nordea anbefaler at du har en diversifisert portefølje bestående av minst tre forskjellige verdipapir. Nordea forbeholder seg retten til å nedregulere lånerammen dersom eksponeringen i ett enkelt verdipapir utgjør mer enn 1/3 av porteføljens totalverdi.

Lånebuffer

Da aksjemarkedet kan svinge mye, anbefaler Nordea at du alltid har en tilgjengelig kreditt på minst 20 % av de pantsatte verdipapirenes belåningsverdi. Dette for at du skal ha en buffer mot endringer i markedsverdi og/eller belåningsssats, samt midler til å dekke rentekostnader. Du vil dermed ha tid til å foreta endringer for å hindre marginbrudd (dvs. at belåningsverdien er lavere enn lånesaldoen).

Belåning gis på aksjer notert på Oslo Børs

Du kan låne mellom 0 % og 80 % av markedsverdien på et børsnotert verdipapir med belåningsverdi. Denne prosentsatsen kalles belåningsssats og fastsettes blant annet basert på historisk likviditet (omsetningsvolum) og volatilitet (kurssvingninger).

Belåningsssatsen er tilgjengelig på bankens hjemmesider for elektronisk aksjehandel og kan endres av banken på ethvert tidspunkt.

Belåningsverdi

Belåningsverdi er markedsverdi * belåningsssats * 1/100.

Ved å multiplisere markedsverdien på en aksje i din portefølje med belåningsraten på aksjen, multiplisert med 1/100 får du belåningsverdien, som viser hvor mye du kan investere med sikkerhet i den aksjen. Summen av alle dine verdipapirers belåningsverdi er din porteføljes belåningsverdi. Det vil si det maksimale beløpet du kan låne på et gitt tidspunkt, ved å bruke din portefølje som sikkerhet, forutsatt at du har beløp tilgjengelig for trekk under lånerammen (dvs. at du ikke allerede har trukket opp hele lånerammen). Dersom du har en portefølje med aksjer som ikke har belåningsrate, så vil belåningsverdien være null.

Gearing-effekt

Belåning av aksjer omtales ofte som å utnytte den såkalte "gearing-effekten". En belånt portefølje vil ved kursstigning gi en høyere avkastning på egenkapitalen, men samtidig får du et større tap av egenkapital ved et kursfall.

Eksempel på belåning

La oss si at du setter inn 100.000 kr inn på aksjehandelskontoen og kjøper 1000 aksjer til kurs 100 kroner. Din samlede investering blir da 100.000 kr. La oss videre anta at kursen på denne aksjen stiger med 20 % til 120 kroner som gjør at din investering nå har en markedsverdi på 120.000 kroner. Din avkastning er på 20.000 kroner altså en avkastning på 20 % på egenkapitalen.

Vi skal nå se på den samme investeringen, men med en lavere egenkapital på 20.000 kroner. Ved hjelp av belåning vil du allikevel ha muligheten til å foreta det samme kjøpet som det første eksemplet. Man trenger å låne 80.000 kroner slik at din totale handelsramme blir på totalt 100.000 kroner. Belåningsraten på aksjen er 80 % i vårt eksempel. Låneeksponeringen vil med andre ord være betydelig.

Vi kjøper de samme 1000 aksjene til en kurs av 100 kroner. Disse aksjene stiger som i det første eksemplet til 120, en økning på 20 %. Markedsverdien på din investering er nå på 120.000 kroner. Du selger aksjene i markedet og sitter nå igjen med en egenkapital på 40.000, altså en økning i egenkapital på 20.000 kroner med en investering på 20.000 kroner, noe som gir deg en avkastning på 100 % på satset egenkapital.

Det er altså dette som omtales som "gearing-effekten". Merk at et fall i porteføljen på 20 % vil tilsvare et tap på 100 % av din egenkapital. Det betyr at din egenkapital i det første eksemplet på 100.000 kroner er tapt. I det andre eksemplet hvor du har en egenkapital på 20.000 kroner og et lån på 80.000 kroner vil egenkapitalen på 20.000 kroner være tapt. I tillegg vil du ha en gjeldsforpliktelse på 80.000 kroner som må betjenes. I tillegg til dette kommer rentekostnader. Som sikkerhet for denne gjeldsforpliktelsen har du aksjer som du kan realisere. Et børsfall kan tvinge deg til å måtte realisere posisjoner på et tidspunkt du selv ikke bestemmer, noe som medfører økt risiko.

Nordea anbefaler deg som nevnt ikke å trekke opp lånerammen fullt ut. Du bør alltid ha en buffer på minimum 20 % av de pantsatte verdipapirenes belåningsverdi.

Hvordan en handel vil påvirke din kreditt kan simuleres i netthandeløsningen før handel eller utregnes av din megler før handelen gjennomføres.

Renter

Det beregnes kun renter av trukket kreditt. Renten er flytende, og ved en eventuell renteendring vil du bli varslet i henhold til vanlig rutine for renteendringer.

Innskuddsrenten vil godskrives din handelskonto på årsbasis. Utlånsrenten belastes handelskonto kvartalsvis. Belastning av utlånsrente vil medføre endringer på din saldo som igjen påvirker disponibelt beløp og tilgjengelig kreditt.

Det er viktig at du følger med på renteendringer og rentebelastninger på kontoen slik at du til enhver tid vet hvilke rammer du kan handle for og overtrekk ikke forekommer. Ved å justere din portefølje før belåningsverdien blir lavere enn lånesaldo unngår du å betale overtrekksrente.

Låneperiode

Innvilget kreditt løper med årlig fornyelse inntil banken eller du som investor sier opp avtalen. Nordea kan i forbindelse med fornyelsen be om oppdatert dokumentasjon vedrørende din økonomiske situasjon, du vil da bli kontaktet slik at dokumentasjonen blir fremskaffet.

Hvordan unngå marginbrudd

I oversikten nedenfor ser du hvordan du kan unngå marginbrudd ved å trekke mindre på kreditten. For eksempel, har din portefølje en belåningsgrad på 70 %, og du faktisk bare belåner 50 % av porteføljens verdi, kan din portefølje falle med 28 % før et marginbrudd inntreffer (se markering i tabell).

Maksimal belåningsgrad for din portefølje	Faktisk belåning på din portefølje (lånebeløp / markedsverdi)				
	70 %	60 %	50 %	40 %	30 %
70 %	0 %	14 %	28 %	42 %	57 %
60 %		0 %	16 %	42 %	57 %
50 %			0 %	20 %	40 %
40 %				0 %	25 %

Risiko

På samme måte som gevinstpotensialet øker, øker også muligheten for tap. En investering i aksjemarkedet innebærer i seg selv risiko for tap av investert beløp, og risikoen er høyere ved bruk av Aksjehandelskreditt. Risikoen for tap er høyere da avkastningen på kjøpte finansielle instrumenter (både eventuell verdistigning, pluss eventuelle utbytter) må overstige kostnadene med å ha og opprettholde kreditten for samlet å gi positiv avkastning. Du vil alltid hefte for benyttet kreditt uavhengig av avkastningen på dine investeringer.

Historisk avkastning er ingen garanti for fremtidig avkastning, aksjekurser vil kunne svinge fra dag til dag og enkelte aksjekurser svinger mer enn andre. Ved å benytte kreditt til aksjehandel kan man tape mer enn investert beløp. Det vil si at du har en forpliktelse til å betale tilbake hele eller deler av lånet etter at alle verdipapirer er solgt.

God kunnskap og erfaring fra aksjemarkedet er derfor viktig for å benytte denne løsningen. I tillegg kreves det god kunnskap for å vurdere kostnadene ved å benytte kreditten opp mot potensiell avkastning og fare for tap.

Tilgjengelig sikkerhet er summen av belåningsverdien på porteføljen og saldoen på pengekontoen. Belåningsverdien på porteføljen er avhengig av hvilken belåningsgrad som til enhver tid gjelder for de ulike aksjene i porteføljen. Når belåningsverdien av en eller flere aksjer i porteføljen endres, vil

også belåningsverdien til den aktuelle aksjeporteføljen endres. Dersom belåningsssatsen på en eller flere aksjer i porteføljen nedjusteres (blir lavere), vil belåningsverdien reduseres. Dette innebærer at tilgjengelig sikkerhet reduseres og kan eventuelt bli negativ. Dersom tilgjengelig sikkerhet blir negativ, må det enten settes inn mer penger på pengekontoen, eller deler av porteføljen må realiseres slik at tilgjengelig sikkerhet blir positiv.

Praktisk risikohåndtering.

Du kan ved å benytte enkle og effektive strategier unngå marginbrudd:

Lån mindre enn det du maksimalt klarer	En investor som låner mindre enn sin porteføljes maksimale belåningsverdi, har mindre sjanse for å oppleve marginbrudd.
Nedbetal lånet med utbytter	Mottatt utbytte kan fortløpende brukes til å redusere ditt lån.
Unngå overtrekksrente	Ved marginbrudd påløper det overtrekksrente inntil bruddet er dekket inn. Ved å justere din portefølje umiddelbart ved marginbrudd unngår du å betale overtrekksrente.
Sørg for å ha tilstrekkelig kontantstrøm	Regn ut og hold kontroll på rentebetaling og andre omkostninger i forkant. Det er viktig at du tar hensyn til eventuelle endringer i den flytende renten. Endringer kunngjøres via nettpost i Nettposten.
Diversifiser porteføljen	Spre risiko ved å kjøpe aksjer i flere selskaper. På denne måten reduserer du risiko og svingninger i porteføljen. Dårlig avkastning i en sektor eller aksje kan oppveies av god avkastning i en annen sektor eller aksje i samme periode.
Overvåk dine investeringer	Følg med på markedet og din kreditt, og vær forberedt til å endre strategi hurtig. Nordea anbefaler at du sjekker status minst daglig.

Kontroll og oppfølging

Hvis markedet faller betydelig, kan din porteføljes belåningsverdi bli lavere enn lånesaldo. Nordea anbefaler derfor at du alltid har en tilgjengelig kreditt på minst 20 % av belåningsverdi. Dette for at du skal ha en buffer mot endringer i markedsverdi og/eller endring i belåningsprosent, samt belastning av renter.

Varsel om lav tilgjengelig kreditt

Dersom du har Aksjehandelskreditt på nett, vil Nordea sende et elektronisk varsel om lav tilgjengelig kreditt når tilgjengelig kreditt er lavere enn 10 %. Du kan da justere porteføljen på følgende måte:

- sette inn penger på din kredittkonto, slik at lånesaldo minker
- tilføre verdipapirer, slik at porteføljes belåningsverdi øker
- selge verdipapirer, slik at lånet reduseres

Dersom du har Aksjehandelskreditt med megler (ikke på nett) så krever det en tett dialog med megler slik at du til enhver tid vet om du har tilstrekkelig tilgjengelig kreditt. Megler vil kontakte deg ved brudd. Du må selv påse at du har tilstrekkelig buffer og kan til enhver tid kontakte din megler for å få informasjon om tilgjengelig kreditt.

Varsel om marginbrudd

Hvis du ikke foretar deg noe ved varsel om lav tilgjengelig kreditt, risikerer du marginbrudd dvs. at belåningsverdien din er lavere enn lånesaldoen. Hvis det skjer, vil Nordea sende et varsel om

marginbrudd. Du må da innen påfølgende dag kl. 14 sørge for at lånesaldo er lik eller mindre enn din porteføljes belåningsverdi. Dersom dette ikke skjer vil Nordea kunne tvangs selge hele eller deler av porteføljen for å redusere din lånesaldo. Nordea velger hvilke verdipapirer som skal selges først etter skjønn.

Aksjehandelskreditt vil ha dekningskontroll. Du vil bare få tillatelse til å handle hvis belåningsadgangen etter handel fortsatt er positiv. Dette vil bli beregnet før handelen gjennomføres (simulering). Hvis beregningen viser at belåningsadgangen blir negativ, vil handelen stoppes.

Marginbrudd når markedsverdien synker

Det tillates ikke at trekket på kreditten overstiger porteføljens belåningssats eller lånerammen. Dette kan bare skje i tilfellene der et fall i markedsverdi og/eller endring av belåningssatser forekommer, samt ved belastning av rentekostnader knyttet til kreditten. Du må være oppmerksom på at et fall i markedsverdi kan utløse en endring av belåningssatsen for en aksje. Dette vil gi en dobbel negativ effekt på eksponeringen.

Eksempel :

En total investering er på 100.000 kroner med belåningssats 60 %. Dette innebærer en egenkapital på 40.000 kroner og en gjeld på 60.000 kroner.

Tabellen under viser hvor stor del av porteføljen som må selges, eller hvor mye egenkapital som må tilføres for å dekke inn et overtrekk når markedsverdien faller.

Fall i markedsverdi	Overtrekk	Nødvendig ned salg / tilførsel av egenkapital
10 %	-6.000	15.000 / 10.000
20 %	-12.000	30.000 / 20.000
30 %	-18.000	45.000 / 30.000

Formel for beregningen: Nødvendig salg = Brudd / (1 - Belåningssats)

Marginbrudd i forbindelse med fall i markedsverdi og redusert belåningssats

Et fall i markedsverdien kan medføre at belåningssatsen reduseres for det aktuelle verdipapiret. Dette vil gi en dobbel negativ effekt på eksponeringen.

Eksempel:

En total investering er på 100.000 kroner med belåningssats 60 %. Dette innebærer en egenkapital på 40.000 kroner og en gjeld på 60.000 kroner.

I tillegg antas det et verdifall på 20 % som gir et opprinnelig overtrekk på 12.000 (rad 2 tabellen over).

Tabellen under viser hvor stor del av porteføljen som må selges for å dekke inn et overtrekk når markedsverdien faller 20 % samtidig som belåningssatsen nedjusteres hhv. 10, 20 og 30 %.

Endring i belåningssats	Overtrekk	Nødvendig ned salg / tilførsel av egenkapital
60 % til 50 %	-20.000	40.000 / 40.000
60 % til 40 %	-28.000	46.666 / 70.000
60 % til 30 %	-36.000	51.428 / 120.000

Kostnader

Når du benytter deg av aksjehandelskreditt, påløper det utlånsrenter ved ulike nivåer på trukket kreditt og eventuelle overtrekksrenter. Videre kan det påløpe kostnader i forbindelse VPS-konto, kurtasjer og eventuelle tvangssalgsgyberer. Det er p.t. (Q3 2019) ingen kostnader knyttet til å opprette VPS-konto og heller ingen årsgebyr på beløp inntil kr 100.000. Informasjon om til enhver tid gjeldende priser for VPS-konto og kurtasjer for aksjehandel finnes på nordea.no/aksjer.

Under følger et representativt eksempel på kredittkostnadene ved aksjehandelskreditt:

Lånebeløp	kr 100.000
Løpetid	1 år
Effektiv rente	4,49 %
Etablerings- og årsgebyr	kr 0
Totalt tilbakebetalingsbeløp forutsatt uendrede renter og omkostninger gjennom hele kredittperioden	kr 104.490

* Eventuell kurtasje på aksjehandel er ikke regnet med.

Hvordan bli kunde?

For å få tilgang til Aksjehandelskreditt må følgende betingelser oppfylles:

- Søknad om kreditt må være godkjent.
- Du må ha inngått nettbankavtale, kontoavtale og avtale om elektronisk aksjehandel på nett, samtlige med tilhørende alminnelige vilkår, med Banken.
- Du må kjenne til risikoen omkring aksjehandel i henhold til Verdipapirhandelloven og den spesielle risikoen knyttet til lånefinansiert handel i verdipapirer.
- Alle handler må gjøres gjennom VPS-kontoen som er satt opp til dette formål. Denne VPS-kontoen kan kun benyttes i forbindelse med Aksjehandelskreditt.
- VPS-kontoen er pantsatt med 1. prioritets pant i Nordeas favør uten andre heftelser.

Banken kan kreve oppfylt ytterligere betingelser. For å bli kunde forutsettes det videre godkjent kundekontroll etter anti-hvitvaskingsregelverket og at investorklassifisering og hensiktsmessighetstest er gjennomført i henhold til den til enhver tid gjeldende verdipapirhandellovgiving.

Søknadsskjema om Aksjehandelskreditt vil du finne på www.nordea.no/aksjer

Ved innvilget kreditt mottas dokumenter som må signeres. **Alle medfølgende dokumenter må leses grundig igjennom slik at du er fortrolig med kreditt tilknyttet aksjehandel og dets risikoaspekter.**

Kontakt oss:

Ønsker du å benytte deg av tjenesten Aksjehandelskreditt og ønsker mer informasjon eller hjelp til å komme i gang, kan du besøke oss på www.nordea.no/aksjer eller sende e-post til aksjehandel@nordea.no.

Du kan også ringe vår servicedesk på telefon 22 48 51 50

Nordea Bank Abp, filial i Norge, Essendrops gate 7,
Postboks 1166 Sentrum, 0107 Oslo,
920058817 MVA (Foretaksregisteret)
Nordea Bank Abp, Helsingfors, Finland,
2858394-9 (Patent- og registerstyrelsen)